

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK AZ EKB SSM-KERETRENDELETÉNEK TERVEZETÉRŐL SZÓLÓ NYILVÁNOS KONZULTÁCIÓHOZ

1 MIKORTÓL VESZI KEZDETÉT AZ EKB BANKFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉGE?

Az EKB 2014. november 4-én veszi át felügyeleti hatáskörét. Az [SSM-rendelet](#)¹ értelmében az EU megbízza az Európai Központi Bankot a hitelintézetek prudenciális felügyeletéhez kapcsolódó irányelvekhez kötődő külön feladatokkal, létrehozva az egységes felügyeleti mechanizmust (SSM). Az SSM az EKB-t és a részt vevő tagállamokban a prudenciális felügyeletért felelős illetékes nemzeti hatóságokat (INH) magában foglaló bankfelügyeleti rendszer. Míg az EKB a jelentősnek minősített bankok, a nemzeti hatóságok pedig a kevésbé jelentősnek minősített bankok felügyeletét látják el, az EKB feladata lesz az SSM eredményes, konzisztens működésének biztosítása. Az SSM-rendelet 2013. november 3-án lépett érvénybe.

2 MI A KERETRENDELET-TERVEZET, MIÉRT VAN RÁ SZÜKSÉG, ÉS KIRE VONATKOZIK?

Az SSM-rendelet egyértelműen kötelezi az EKB-t egy olyan keretjogszabály elfogadására és közzétételére, amely részletezi a nemzeti hatóságokkal való együttműködésének módját az SSM-en belül. Az EKB ezért a nevezett hatóságokkal konzultálva elkészítette a keretrendelet tervezetét, amelyben meghatározzák az EKB és az INH-k közötti kapcsolatokat szabályozó eljárásrendet, és amely közvetlenül a bankokra érvényes rendelkezéseket is tartalmaz. Az SSM-rendelet előírja, hogy a keretrendelet-tervezetet a 2014. május 4-i végleges változat publikálása előtt nyilvános konzultációra kell bocsátani.

3 RENDELKEZNEK-E MÉG EGYÉB SZABÁLYOK AZ SSM MŰKÖDÉSÉRŐL?

A keretrendelet-tervezet az SSM működésére vonatkozó szabályokat foglalja magában, amelyek többek között a következőkkel foglalkoznak: az SSM alapelvei és felépítése; a bankok

¹ A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o.).

jelentőssé nyilvánításának módszertana; a jelentősnek, illetve kevésbé jelentősnek minősített bankok felügyeletére vonatkozó külön eljárások; a mindkét kategóriára vonatkozó közös eljárások; az SSM-hez csatlakozni szándékozó, euroövezeten kívüli tagállamokkal való szoros együttműködésre vonatkozó eljárások; az adminisztratív büntetések és az átmeneti rendelkezések.

Az egyéb fontos szabályokat külön jogszabályokban foglalják össze (mégpedig az EKB-nak a felügyeleti díjakról szóló rendelettervezetében, a felügyeleti testület eljárási szabályzatában, az EKB eljárási szabályzatának módosításaiban, a hivatali titoktartásról, valamint a központi banki és felügyeleti feladatok közötti információáramlásról szóló belső szabályzatokban).

4 MELY BANKOKAT FELÜGYELI MAJD AZ EKB?

Az EKB a részt vevő országok jelentősnek minősített bankjait közvetlenül felügyeli. A jelentős és kevésbé jelentős bankok közötti különbség abból az európai tanácsi határozatból következik, amelynek értelmében az EKB a bankszektor az INH-kal együttműködésben felügyeli.

A jelentős bankok közé körülbelül 130 bankcsoport tartozik, amelyek az euroövezet teljes banki eszközállományának csaknem 85%-át birtokolják. A jelentős minősítés alapját képező kritériumok magyarázata a következő pontban olvasható.

Míg az INH-k a részt vevő országok összes egyéb bankját közvetlenül felügyelik, az EKB az SSM eredményes és konzisztens működésének biztosításáért felel. Az EKB úgy is dönthet, hogy a kevésbé jelentős bankok közvetlen felügyeletét is maga látja el, amennyiben ezt a magas szintű felügyeleti követelmények következetes alkalmazása megkívánja.

5 MITŐL JELENTŐS EGY BANK?

Az EKB a nemzeti hatóságokkal együttműködve a részt vevő országokban található bankokat a keretrendelet tervezetében meghatározott módszertannak megfelelően értékeli. Az adott hitelintézet jelentős volta a következőktől függ: (i) eszközállományának összértéke (ii) jelentősége az illető ország, illetve az EU egészének gazdasága szempontjából (iii) határon túli tevékenységének fontossága (iv) igényelt-e az európai pénzügyi stabilitási eszközön (EFSF) vagy az európai pénzügyi stabilitási mechanizmuson (ESM) keresztül pénzügyi segítséget, vagy részesült-e hasonlóan, és (v) az adott országban a három legjelentősebb bank egyike-e. Azt a bankot, amely az említett öt kritérium közül bármelyiknek megfelel, jelentősnek tekintendő.

6 MIKOR TÁJÉKOZTATJÁK A BANKOKAT STÁTUSUKRÓL? MI TÖRTÉNIK, HA MEGVÁLTOZIK A BESOROLÁSUK?

Az EKB dönti el, mely bank tekintendő jelentősnek, továbbá erről prudenciális felügyeleti feladatainak teljes átvétele előtt legalább két hónappal értesíti az érintett bankot (lásd fentebb az 1. kérdést). A banknak lehetősége lesz arra, hogy az EKB határozata előtt nyilatkozatot tegyen.

Az EKB közvetlen felügyelete alá sorolt jelentős bankok névsora az EKB weboldalán jelenik meg. Ezen kívül a kevésbé jelentős bankok névsorát is közzéteszik, megjelölve a felügyeletet ellátó INH-t is. A két névsort rendszeres időközönként, de legalább negyedévente egyszer aktualizálják.

A valamely bankot jelentősnek vagy kevésbé jelentősnek minősítő határozatot évente egyszer felül kell vizsgálni. Amennyiben egy jelentős bank három egymást követő évben nem felel meg a jelentőssé nyilvánítást megalapozó egyik kritériumnak sem, közvetlen felügyeletének feladatát átadják az illetékes INH-nak, illetve ha egy kevésbé jelentős bank bármely kritériumnak megfelel, átsorolják a jelentős bankok közé. Kivételes körülmények fennállása esetén a felügyeleti hatáskör átadása korábban is kezdeményezhető, tehát amennyiben egyértelmű, hogy a bank egyik jelentőséget meghatározó kritériumnak sem felel meg (például, ha teljes eszközállománya egy nagyobb üzletág értékesítése miatt a küszöbérték alá esik).

7 HOGYAN MŰKÖDIK EGYÜTT AZ EKB A FELADATOK ELLÁTÁSA SORÁN AZ INH-KKAL?

Az SSM az EKB-t és az INH-kat tömöríti integrált rendszerré. Bizonyos esetekben az EKB a kevésbé jelentős bankok felügyeletében is szerepet vállal, illetve az INH-k is részt vesznek a jelentősnek minősített bankok felügyeletében (lásd a 8. kérdést alább). Az SSM eredményes működése szempontjából tehát rendkívül fontos, hogy az EKB és az INH-k együttműködése akadálytalan legyen. A keretrendelet-tervezet a „jóhiszemű együttműködés kötelezettségére” utal, előírva az EKB és az INH-k számára a feladataik ellátásához szükséges információcserét. A jelentős bankok felügyeletében való együttműködést segíti elő például a közös felügyeleti csoportok létrehozása (lásd a 10. kérdést alább). Az EKB-nak a prudenciális feladatainak ellátása során ahhoz is joga van, hogy az INH-kat (az adott ország joggyakorlatának megfelelően) felszólítsa hatáskörük gyakorlására és intézkedésre olyan esetekben, ha az EKB-nak a meglévő felügyeleti feladatahoz nem kapcsolódik hatáskör. További együttműködési forma az EKB és az INH-k, illetve az egyes INH-k közötti személyzeti csere és kirendelés.

8 MILYEN SZEREPET JÁTSZANAK MAJD AZ INH-K A JELENTŐS BANKOK FELÜGYELETÉBEN, MÁSRÉSZRŐL MELYEK AZ EKB-NAK A KEVÉSBÉ JELENTŐS BANKOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAI ÉS JOGKÖREI?

Az EKB közvetlenül látja el a jelentős bankok felügyeletét, de az INH-knak is meglesz a maguk szerepe, ahogy széleskörű felügyeleti tapasztalataik és a bankokhoz való helyi közelségük révén támogatni fogják az EKB-t a felügyelet ellátásában. Ennek megfelelően az EKB felügyeleti hatáskörein belül határozattervezeteket készítenek, segítenek a további feladatok ellátásában (például a bankok kockázati helyzetének napi szintű felügyelete, a vezetői testületi tagok kielégítő és megfelelő alkalmasságának vizsgálata, egyéb ellenőrzések), aktívan részt vesznek a közös felügyeleti munkacsoportok tevékenységében, és segítik az EKB-t a végrehajtási eljárásokban.

Az EKB a rendszer működésének felvigyázása mellett a kevésbé jelentős bankokkal kapcsolatban is ellát bizonyos felügyeleti feladatokat (lásd a 9. kérdést), így például felügyeleti jogkört gyakorolhat (információt kérhet, vizsgálatot folytathat, és helyszíni ellenőrzést rendelhet el). Az INH-knak ezenkívül tájékoztatniuk kell az EKB-t a kevésbé jelentős bankok feletti felügyeletről (az EKB által meghatározott általános kritériumoknak megfelelően, tekintetbe véve az adott bank kockázati helyzetét és belföldi pénzügyi rendszerre gyakorolt befolyását), különös tekintettel a lényeges felügyeleti eljárásokra és határozattervezetekre. Az INH-k arról is kötelesek tájékoztatni az EKB-t, ha a kevésbé jelentős bankok pénzügyi helyzetében bármilyen gyors és jelentős mértékű romlást észlelnek. Az EKB-nak emellett jogában áll az INH-k részére rendeletek, iránymutatások vagy általános utasítások kibocsátása, valamint átveheti egy vagy több, kevésbé jelentős bank közvetlen felügyeletét, amennyiben ezt szükségesnek tartja a magas színvonalú felügyeleti követelmények következetes alkalmazásának garantálásához.

Az SSM-rendelet és a keretrendelet-tervezet nem érinti azokat a felügyeleti feladatokat, amelyeket az SSM-rendeletben nem ruháztak át az EKB-ra. A fogyasztóvédelem és a pénzmosás elleni küzdelem tehát az országos hatóságok alatt maradnak.

9 MELY HATÓSÁG ENGEDÉLYEZI AZ ÚJ BANKOKAT?

Az EKB az illetékes hatóság azokban a kérdésekben, amelyek a hitelintézetek engedélyezéséhez, az engedély visszavonásához, valamint a befolyásoló részesedés megszerzésének értékeléséhez (közös eljárások) kapcsolódnak. Az INH-k az EKB-t a közös eljárások során úgy is segítik, hogy begyűjtik az engedélyezésre és a befolyásoló részesedés megszerzésére irányuló kérelmeket, és a kérelemnek az országos jog alapján elvégzett első

vizsgálata alapján előkészítik a határozattervezeteket, illetve javaslatokat. Amennyiben egy INH megállapítja, hogy a kérelem nem felel meg az országos jogszabályoknak, elutasítja, és tájékoztatja az EKB-t. Az INH-javaslatok az EKB-ra nézve nem kötelezőek, helyettük az EU-s jogszabályok alapján végzett saját értékelésének megfelelően dönt az adott kérelemről.

10 MI A KÖZÖS FELÜGYELETI MUNKACSAPAT?

A közös felügyeleti munkacsoportok az SSM-en belül olyan operatív egységek, amelyek feladata a jelentős bankok napi szintű felügyelete. Munkájuk egyszersmind az INH-k és az EKB közötti együttműködés egyik fő formája. Minden egyes jelentős bank esetében külön csapat alakul az adott bank felügyeletében részt vevő INH-k és az EKB munkatársaiból. Munkájukat az EKB koordinálja az érintett INH-k által delegált alkoordinátorok segítségével. Elsődleges feladataként kockázati elemzést készítenek a felügyelt szervezetről vagy csoportról, felügyeleti programot és megfelelő intézkedéseket javasolnak, továbbá összehangolják a helyszíni ellenőrzést végző csoportok munkáját.

11 MELYEK AZ EKB MAKROPRUDENCIÁLIS FELADATKÖREI?

Az EKB a nemzeti hatóságokéhoz képest magasabb tőkepuffer-követelményeket alkalmazhat, továbbá banki szinten szigorúbb intézkedéseket foganatosíthat a rendszerszintű vagy makroprudenciális kockázatok kezelésére – amennyiben ezek a lépések összeegyeztethetők az uniós joggal –, figyelembe véve a belföldi pénzügyi rendszert, a gazdasági helyzetet és a konjunkturális környezetet.

Amennyiben az EKB szükségesnek ítéli, hogy magasabb tőkepuffer-követelményeket alkalmazzon vagy banki szinten szigorúbb intézkedéseket foganatosítson a rendszerszintű vagy makroprudenciális kockázatok kezelésére, az INH-kal szoros együttműködésben jár el az érintett országokban, továbbá még a határozathozatal előtt értesíti az érintett INH-kat a tervezett intézkedésekről.

Az uniós jog alapján makroprudenciális intézkedéseket hozó INH-knak pedig az EKB-t kell előzetesen értesíteniük.

12 HOGYAN HOZZÁK MEG A FELÜGYELETI HATÁROZATOKAT?

Az EKB tevékenysége során tiszteletben tartja a tisztességes eljárás és az átláthatóság alapelvét, ami különösen igaz mikroprudenciális felügyeleti határozataira. A felügyeleti eljárás alá vont bármely bank konkrét, az adminisztratív eljárásra vonatkozó eljárási jogokat élvez. A bank kérvényezheti, hogy az EKB felügyeleti eljárás alá vonja, amelyhez képviselőt nevezhet ki. A keretrendelet tervezete részletesen szabályozza a bizonyítást, a tanúk és a szakértők meghallgatását, különösen pedig a bank meghallgatáshoz való jogát még az előtt, hogy az EKB a bank jogait közvetlenül és hátrányosan érintő felügyeleti határozatot fogadna el.

A bank védelemhez való jogának tiszteletben tartása érdekében a felügyeleti eljárás elindítását követően a pénzügyintézet betekinthes az EKB aktájába (ennek korlátja a titoktartási kötelezettség). A felügyeleti határozatokhoz világos indoklást fűznek.

A banknak jogában áll, hogy a felülvizsgálati eljárás keretében az EKB által hozott felügyeleti határozat felülvizsgálatát kérvényezze az EKB adminisztratív felülvizsgálati testületénél. Dönthet úgy is, hogy a határozat ellen fellebbezést nyújt be az Európai Unió Bíróságához.

13 MILYEN NYELVEN KOMMUNIKÁL AZ EKB A BANKOKKAL ÉS AZ INH-KKAL?

Banks have the right to use the official languages of the European Union in communications and procedures with the ECB. Given the time required for translation and to ensure direct communications, credit institutions may also agree to communicate with the ECB in English.

Az EKB és az INH-k angolul érintkeznek egymással.

14 MILYEN SZANKCIONÁLÁSI HATÁSKÖRE VAN AZ EKB-NAK? EZ A FELÜGYELET ALÁ VONT KEVÉSBÉ JELENTŐS BANKOKRA IS KITERJED?

Mind az EKB-nak, mind az INH-knak meg van a hatáskörük arra, hogy közigazgatási szankciót rójanak ki a hitelintézetekre. If the infringement relates to directly applicable Union law (e.g. the Capital Requirements Regulation/[CRR](#))², the ECB may open an infringement procedure against significant banks, while NCAs may initiate such a procedure against less significant banks. Amennyiben viszont a kötelezettségzegés nemzeti jogszabályhoz (pl. a tőkekövetelményekről szóló irányelv/CRD IV átültetése) kapcsolódik, kizárólag az INH-k

róhatnak ki közigazgatási szankciót (mind a jelentős, mind a kevésbé jelentős) bankokra. Ami azonban a jelentős felügyelt hitelintézetek kapcsán az EKB-ra rótt feladatköröket illeti, az INH-k csak az EKB utasítására kezdeményezhetnek szankcionálási eljárást. Szintén kizárólag az INH-k róhatnak ki nem pénzbeli közigazgatási szankciót vagy indíthatnak természetes személy (pl. banki igazgatósági tag) ellen kötelezettségszegési eljárást. Amennyiben valamely EKB-rendeletet vagy -határozatot érintő kötelezettségszegésről van szó, kizárólag az EKB indíthat eljárást, legyen szó akár jelentős, akár kevésbé jelentős bankokról (utóbbiak esetében az adott EKB-jogszabály – például a felügyeleti díjról szóló rendelettervezet – által az EKB-val szemben rájuk szabott kötelezettség mértékéig).

Az EKB-n belül a vizsgálatokat független vizsgálati egység végzi, amely szükség esetén az érintett bankra vonatkozóan szankció kiadását indítványozhatja a felügyeleti testületnél. Az indítvány elfogadásáról vagy elutasításáról a felügyeleti testület hozza meg a végső döntést.

15 A BANKOKTÓL ÉRKEZŐ EGYES ÉRTESEK KAPCSÁN AZ INH-K HOGYAN TÖLTIK BE A „BELÉPÉSI PONT” SZEREPÉT?

A kapcsolódó uniós jogszabályok, elsősorban a tőkekövetelményekről szóló irányelv/[CRD IV](#)³, bizonyos (pl. a letelepedés szabadságához, a szolgáltatásnyújtás szabadságához, a vezetői testületek tagjai alkalmasságának megállapításához kapcsolódó) értesítési kötelezettségeket írnak elő a bankok számára az illetékes hatóság felé.

A fióknyitást vagy más SSM-tagországban szolgáltatásnyújtást tervező felügyelt banknak erről értesítenie kell a székhelye szerinti illetékes hatóságot. Az SSM-en belül más részt vevő országban tevékenykedni kívánó jelentős és kevésbé jelentős bankoknak e szándékukról INH-jukat kell értesíteniük. Amennyiben egy jelentős bank az SSM-en kívülre kívánja tevékenységét kiterjeszteni, erről az EKB-t, a kevésbé jelentős banknak pedig az érintett INH-t kell értesítenie.

Ahhoz, hogy a hitelintézet gyakorolhassa a letelepedési jogot vagy a szolgáltatásnyújtás szabadságát, a székhelye szerint illetékes hatóságnak az erről szóló értesítést és egyéb információkat továbbítania kell a fogadó ország hatóságához. Az SSM-en kívüli európai hatóságoknak a fogadó INH-hoz kell eljuttatniuk az értesítést, utóbbi pedig a kézhezvételtől azonnal köteles erről tájékoztatni az EKB-t.

---

² A hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely a 648/2012/EU rendeletet módosítja.

A belépési pont kérdésköre nem érinti az EKB és az INH-k közötti feladatmegosztást az SSM-en belül, amint arról a keretrendelet-tervezet részletesebben is rendelkezik.

16 HOGYAN KEZELI AZ SSM AZ INH-KNÁL FOLYAMATBAN LEVŐ LEZÁRATLAN FELÜGYELETI ELJÁRÁSOKAT ÉS AZ ÁLTALUK HOZOTT FELÜGYELETI HATÁROZATOKAT?

Összességében arra lehet számítani, hogy egyes felügyeleti jogkörök átkerülnek az INH-któl az EKB-hoz. A hatáskört átruházó hatóságnak ezért mindent meg kell tennie azért, hogy a váltás időpontjáig lezárja az összes függő eljárást. Kötelessége továbbá, hogy a felügyeleti funkcióátátvevő szervezet tájékoztassa az említett eljárásokról. Abban az esetben, ha egy, már elindított eljárást a kezdeményező intézménynek nincs módjában végigvinni, úgy illetékessége fennmarad az ügy lezárásáig. Amennyiben a hatáskört átruházó hatóság INH, az EKB dönthet úgy is, hogy maga viszi tovább az eljárást.

Az SSM-rendelet által az EKB-ra ruházott hatáskörök gyakorlásának sérelme nélkül, az INH-k által 2014. november 4. előtt hozott felügyeleti határozatok (pl. belső modell használatának engedélyezéséről vagy magasabb tőkekövetelmény előírásáról) hatályosak maradnak.

17 HOGYAN FOG MŰKÖDNI AZ SSM A SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉSRE LÉPŐ TAGÁLLAMOKBAN?

Az euroövezeten kívüli EU-tagállamok szintén csatlakozhatnak az SSM-hez, amennyiben illetékes hatóságaik szoros együttműködésre lépnek az EKB-val. A keretrendelet-tervezet megteremti e szoros együttműködés feltételeit, továbbá rögzíti, hogy miként fog zajlani a bankfelügyelet ezekben az országokban. Az általános alapelv szerint a keretrendelet-tervezet rendelkezései a szorosan együttműködő országok felügyelt szervezeteire is érvényesek, ám figyelembe kell venni, hogy az EKB esetleg nem járhat el közvetlenül velük kapcsolatban, mivel az euroövezeten kívül nem rendelkezik jogerős hatáskörrel. Az INH-knak gondoskodniuk kell arról, hogy az EKB megkapjon minden információt és beszámolót a jelentős felügyelt szervezetektől, illetve szervezetekről. A jelentős hitelintézeteket illetően az INH-knak is követniük kell az EKB utasításait.

---

³ A hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről szóló, 2013. június 26-i 36/2013/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, amely a 2002/87/EK irányelvet módosítja, és hatályon kívül helyezi a 2006/48/EK és 2006/49/EK irányelveket.

18 HOGYAN MŰKÖDIK MAJD EGYÜTT AZ EKB AZ EURÓPAI BANKHATÓSÁGGAL (EBH)? A KERETTERVEZET FOGLALKOZIK-E EZZEL A KÉRDÉSSSEL?

Az EKB feladatait a kapcsolódó uniós jogszabályok – köztük a pénzügyi szolgáltatások valamennyi tagállamra vonatkozó, egységes szabálykönyve – hatálya alatt és velük összhangban látja el. Emellett az EBH által összeállított európai felügyeleti kézikönyvről szóló 1093/2010/EU rendelet előírásainak is meg kell felelnie.

Az EBH feladata az Unión belüli felügyeleti konvergenciát és a felügyeleti eredmények következetességét biztosító szabályozástechnikai standardtervezetek, iránymutatások és ajánlások kidolgozása. Az EBH szabályozástechnikai és végrehajtás-technikai standardtervezeteinek kidolgozásában az EKB is közreműködni fog.

A keretrendelet-tervezet ezekkel a lényeges szabályokkal nem, hanem csak az EKB és az SSM-tagok INH-i közötti együttműködés eljárási szabályaival foglalkozik.